

**PLATFORMA
ZA POSJETU MINISTRA KULTURE ALEKSANDRA BOGDANOVICA MAĐARSKOJ
18. i 19. FEBRUARA 2019. GODINE**

Ministar kulture Aleksandra Bogdanović boraviće u zvaničnoj posjeti Mađarskoj 18. i 19. februara 2019. godine, na poziv Mikloša Kaslera, ministra za ljudske resurse u Vladi Mađarske, koji je zadužen i za oblast kulture.

Bilateralni susret ministara Bogdanovića i Kaslera biće prilika za razmjenu iskustava i dobrih praksi iz oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva i zaštite i očuvanja kulturne baštine. Dodatno, sagovornici će poseban akcenat staviti na temu razvoja kreativnih industrija, a biće prilike i za posjetu relevantnim institucijama kulture u Mađarskoj. Ministri će takođe razgovarati o načinima za unaprijeđenje saradnje na institucionalnom nivou.

Tokom posjete biće potpisan **Program kulturne saradnje između Ministarstva kulture Crne Gore i Ministarstva ljudskih resursa Mađarske za period 2019-2021. godine**, a na osnovu Sporazuma između Vlade Crne Gore i Vlade Mađarske o saradnji u oblasti obrazovanja, nauke, kulture, sporta i mladih, potpisanog 27. januara 2017. godine (stupio je na snagu 11. avgusta 2017).

Na osnovu ovog sporazum institucije iz oblasti kulturne baštine i kulturno-umjetničkog stvaralaštva dvije države realizovale su u prethodnom periodu značajan broj projekata. Muzički centar Crne Gore je organizovao više koncerata mađarskih muzičara u Crnoj Gori, a Crnogorska kinoteka ima uspješnu saradnju sa filmskom laboratorijom iz Budimpešte na restauraciji i digitalizaciji materijala. Dodatno, Nacionalna biblioteka "Đurđe Crnojević" ostvaruje saradnju sa Nacionalnom bibliotekom Mađarske kroz međunarodna bibliotečka udruženja.

Crnogorske i mađarske institucije takođe sarađuju kroz međunarodne programe i fondove Evropske unije za sufinansiranje projekata iz oblasti kulture.

Program kulturne saradnje za period 2019-2021. godine predviđa realizaciju projekata i programa iz oblasti muzičko-scenske djelatnosti, pozorišta, kinematografije, vizuelne umjetnosti, književnosti i prevodilaštva, s posebnim akcentom na direktnu saradnju između relevantnih institucija iz dvije zemlje. Osim toga, predviđeno je zajedničko učešće kulturnih djelatnika iz Mađarske i Crne Gore na značajnim festivalima i manifestacijama, ekspertskim događajima i međunarodnim konkursima.

Programom je takođe predviđeno dodatno osnaživanje saradnje u oblasti zaštite kulturne baštine i valorizacije kulturnih dobara, s posebnim akcentom na direktnu saradnju između institucija koje se bave arhivskom, muzejskom, bibliotečkom i konzervatorskom djelatnošću.

U Programu su posebno naglašeni potencijali za saradnju u oblasti kreativnih industrija, grani koja je u razvoju u Crnoj Gori i mogućnosti za direktnu razmjenu iskustava između kulturnih djelatnika i preduzetnika u kulturi.

Predviđeno je da Program traje do 31. decembra 2021. godine.

Sastav delegacije

Aleksandar Bogdanović, ministar kulture
Aleksandar Moštrokol, ambasador Crne Gore u Mađarskoj
Dražen Blažić, državni sekretar u Ministarstvu kulture
Sehad Čekić, direktor Filmskog centra Crne Gore

Troškove puta snosi Ministarstvo kulture, dok domaćin obezbjeđuje smještaj za članove delegacije.

Prilog:

Program kulturne saradnje između Ministarstva kulture Crne Gore i
Ministarstva ljudskih resursa Mađarske za period 2019-2021. godine
(na engleskom i crnogorskom jeziku)

PRIJEDLOG ZAKLJUČAKA

1. Vlada Crne Gore je na sjednici od _____ razmotrila i usvojila Platformu za posjetu ministra kulture Aleksandra Bogdanovića Mađarskoj 18. i 19. februara 2019. godine.
2. Vlada Crne Gore je prihvatila Program kulturne saradnje između Ministarstva kulture Crne Gore i Ministarstva ljudskih resursa Mađarske za period 2019-2021. godine.
3. Program saradnje iz tačke 2. ovih zaključaka potpisao Aleksandar Bogdanović, ministar kulture.

PROGRAM O KULTURNOJ SARADNJI IZMEĐU MINISTARSTVA KULTURE CRNE GORE I MINISTARSTVA LJUDSKIH RESURSA MAĐARSKE, ZA PERIOD 2019 - 2021

Ministarstvo kulture Crne Gore i Ministarstvo ljudskih resursa Mađarske (u daljem tekstu: Strane), sa namjerom unapređenja tradicionalnog prijateljstva i razumijevanja između dvije države i njihovih građana, kroz saradnju u oblasti kulture;

Pozivajući se na Sporazum između Vlade Crne Gore i Vlade Mađarske o saradnji u oblasti obrazovanja, kulture, sporta i mladih, potpisan 27. januara 2017. godine u Budimpešti;

Želeći da pristupe procesu integracija i tako doprinesu obogaćivanju zajedničke evropske kulture, u skladu sa ciljevima i principima saradnje definisanim u međunarodnim sporazumima potpisanim od strane dvije države;

Saglasile su se o sljedećem:

Član 1

Strane će održavati postojeće oblike kulturne razmjene, stvarati povoljne uslove za uspostavljanje novih odnosa i omogućiti da se šira javnost upozna sa najznačajnijim ostvarenjima i segmentima umjetnosti i kulture druge države.

Član 2

Strane će, uz učešće relevantnog ministarstva iz Mađarske, podržavati razvoj direktne saradnje u svim oblastima kulture, uključujući umjetnost, kulturne djelatnosti i kulturnu baštinu. Podržavaće učešće umjetnika, stručnjaka, grupa, solista i posmatrača na većim događajima, međunarodnim festivalima i takmičenjima organizovanim u obje države. Osnaživaće saradnju između institucija iz oblasti kulture i umjetnosti, umjetnika i stručnih asocijacija, organizacija i udruženja stručnjaka iz oblasti umjetnosti, u skladu sa direktnim dogovorima između njihovih institucija.

Član 3

Strane će osnaživati razmjenu umjetnika i umjetničkih ansambala na komercijalnoj osnovi, uz posredovanje menadžera ili kroz direktne kontakte. Podržavaće razvoj odnosa u oblasti zaštite autorskih i drugih povezanih prava.

Član 4

Strane će jedna drugu informisati o većim nacionalnim i međunarodnim događajima iz oblasti umjetnosti i kulture, organizovanim na njihovoj teritoriji. Promovisaće učešće umjetnika na međunarodnim izložbama likovne umjetnosti, primijenjene umjetnosti i fotografije, kao i na arhitektonskim izložbama koje se odnose na materijalnu i nematerijalnu kulturnu baštinu, uključujući i muzičke, plesne, filmske i pozorišne festivale. Pozivaće stručnjake da budu članovi žirija, na recipročnoj osnovi, i promovisati učešće posmatrača na velikim međunarodnim događajima iz oblasti kulture.

IZVOĐAČKE UMJETNOSTI

Član 5

Strane će podržavati uspostavljanje direktnih kontakata sa ciljem jačanja saradnje u oblasti muzike, plesa, filma i pozorišta. Promovisaće uzajamne posjete ansambala opere, baleta, savremenog plesa, folklora i pozorišta, bendova i drugih izvođačkih grupa i solista, pozivanje gostujućih dirigenta, koreografa i reditelja, u skladu sa direktnim sporazumima uključenih institucija i posredstvom menadžera.

Mađarska strana skreće pažnju crnogorskoj strani na sljedeće događaje, za koje, po potrebi, mogu biti dostavljene detaljne informacije:

- Buso Festival Mohács (Februar)
- Festival plesa, Budimpešta (April)
- Međunarodni sajam knjiga – Budimpešta (Maj)
- Mađarski festival plesa – Győr (Jun)
- Festival plesa – Veszprém (Maj)
- Susreti nacionalnih pozorišta - Pécs (Jun)
- Festival mađarskog teatra - Kisvárd (Jun)
- THEALTER – Međunarodni festival slobodnog teatra, Szeged (Jul)
- Međunarodni konjički dani - Hortobágy (Jul)
- Debrecen dani džeza, Debrecin (Jun)
- Međunarodni festival teatra za djecu i mlade ASSITEJ Biennial - Kaposvár (Maj, svake druge godine)
- Međunarodni festival lutkarstva za odrasle - Pécs (Jun, svake treće godine)
- Karneval cvijeća - Debrecen (Avgust)

- Sziget festival, Budimpešta (Avgust)
- Susret mađarskih festivala lutkarstva – Kecskemét (Septembar, svake druge godine)
- Međunarodno muzičko takmičenje u Budimpešti (različiti žanr svake godine)
- Dani stare muzike (Jun)
- Međunarodni Bartók seminar i festival - Szombathely (Jul)
- Kodály seminar - Kecskemét (Jul–Avgust)
- Prolječni festival u Budimpešti (Mart)
- Festival savremene muzike (Oktobar)
- Međunarodni festival pozorišta Jr. István Horváth (Jun, svake druge godine)
- Ljetnji međunarodni festival folklora i sajam folklorne umjetnosti – Százhalombatta
- Festival tradicionalne umjetnosti, Budimpešta (Avgust)
- Međunarodno trijenale tekstilne umjetnosti (Februar-mart)
- Međunarodni Bartók seminar i festival – Szombathely
- “Végvári vigasságok”, Istorijски festival i tradicionalne igre opsade – Eger

Crnogorska strana skreće pažnju mađarskoj strani na sljedeće festivale:

Film i pozorište

- Underhill Festival - međunarodni festival igranog i dokumentarnog filma (Jun)
- Festival mediteranskog teatra Purgatorije - Tivat (Jul/Avgust)
- Crnogorski filmski festival Herceg Novi - selekcija dokumentarnih, igranih i studentskih filmova i prezentacija uspješnih dostignuća sa evropskih festivala ¹ (Avgust)
- Kotorški festival pozorišta za djecu (Ljeto)
- Podgorica film festival - regionalna i svjetska produkcija (Septembar)
- Festival međunarodnog alternativnog teatra - Podgorica (Septembar)
- Međunarodni festival lutkarstva - Podgorica (Septembar)
- Montenegro film forum – trenutna izdanja u filmskoj industriji (u saradnji sa Filmskim centrom Crne Gore) (Decembar)

Muzika i ples

- A Tempo festival (Mart/April)
- Međunarodni festival umjetničke muzike “Esspreso” - Cetinje (Ljeto)
- Međunarodni festival folklora - Cetinje (Ljeto)
- Međunarodni festival Klapa - Perast, Kotor (Ljeto)
- Međunarodni festival tambure -Bijelo Polje (Avgust)

¹ Festival od posebnog značaja u Crnoj Gori

- Lake Fest - Nikšić (Avgust)
- Muzički festival Bedem fest (Septembar)
- Međunarodni festival gitare - Nikšić (Oktobar)

Književnost

- Književni festival “Ratkovićeve večeri poezije”² (Septembar)

Multimedia

- Festival “Barski ljetopis” (Ljeto)
- KotorArt festival³ (Ljeto)
- Festival “Grad Teatar” Budva (Ljeto)

Član 6

Strane će ohrabrivati izvođenje predstava i koncerata druge Strane - uključujući i reprezentativna djela savremene umjetnosti – kao i njihovo uključivanje u repertore svojih izvođača i ansambala, u skladu sa važećim nacionalnim zakonima o zaštiti autorskih prava.

JAVNE ZBIRKE

Član 7

Na osnovu zajedničkog interesa i u direktnom dogovoru između relevantnih institucija, Strane će podržati saradnju na polju razmjene nacionalnih javnih zbirki kao što su muzejske, bibliotečke i arhivske.

U skladu sa navedenim dogovorima, Strane će razmjenjivati publikacije, studije, iskustva i tehničke vještine.

KNJIŽEVNOST, IZDAVAŠTVO I PREVOĐENJE

Član 8

Strane će informisati jedna drugu o najznačajnijim književnim događajima, izložbama knjiga i sajmovima u njihovim zemljama i na njih pozivati književnike, izdavače i eksperte iz druge Strane. Strane će uzajamno pozivati izdavače na međunarodne sajmove knjiga koji se organizuju na njihovoj teritoriji i promovisati učešće na tim događajima.

² Festival od posebnog značaja u Crnoj Gori

³ Festival od posebnog značaja u Crnoj Gori

Član 9

Strane će ohrabrivati prevod književnih djela i objavljivanje i diseminaciju mađarsko-crnogorske antologije, sačinjene od književnih djela iz obje zemlje, uz poštovanje važećih prava intelektualne svojine.

KINEMATOGRAFIJA

Član 10

U oblasti kinematografije, Strane će podržati direktnu saradnju između institucija koje se bave filmom i udruženja umjetnika, razmjenu iskustva u oblasti filmske produkcije i pozivaće jedna drugu na dane filma i filmske festivale. Svaka od Strana će razmotriti mogućnost organizacije retrospektivne filmske prezentacije druge Strane za vrijeme trajanja Programa saradnje.

LIKOVNA UMJETNOST, UMJETNIČKE OBUKE

Član 11

Mađarska strana skreće pažnju Centru savremene umjetnosti Crne Gore na aktivnosti u muzeju Ludwig koje se odnose na prezentaciju savremene umjetnosti. U cilju razmjene iskustava, detalji saradnje će biti utvrđeni posebnim sporazumom između uključenih institucija.

Član 12

Strane će podržati saradnju između institucije koje se bave umjetnošću, udruženja, nevladinih umjetničkih organizacija i kreativnih kolonija. Strane će ohrabrivati organizaciju izložbi iz oblasti likovne umjetnosti, primijenjene umjetnosti i fotografije u glavnim gradovima i većim regijama dvije države.

KULTURA ZAJEDNICE

Član 13

U cilju unapređenja obuke u amaterskoj umjetnosti, javnom obrazovanju, obrazovanju odraslih i širenju znanja, i unapređenja znanja druge Strane, Strane će ohrabrivati svoje amaterske glumačke organizacije i stvaraoce da učestvuju na umjetničkim kampovima i obukama u drugoj Strani.

Član 14

Strane će ohrabrivati saradnju u oblasti dječje umjetnosti, promovisati uspostavljanje odnosa između nacionalnih i regionalnih dječjih umjetničkih asocijacija i udruženja i

pozivati organizacije iz druge Strane na međunarodne dječije festivale, izložbe i takmičenja.

KREATIVNE INDUSTRIJE

Član 15

Strane će pružiti snažnu podršku saradnji u oblasti kreativnih industrija, sa posebnim akcentom na direktnu saradnju između umjetnika i kulturnih preduzetnika. Strane će takođe ohrabrivati mogućnosti za razmjenu proizvoda kreativnih industrija i zajedničko učešće na umjetničkim marketima i sličnim događajima.

KULTURNA BAŠTINA

Član 16

Strane su saglasne da, uz učešće relevantnog ministarstva iz Mađarske, sarađuju u oblasti zaštite i očuvanja kulturne baštine, s posebnim akcentom na Austro-ugarska utvrđenja u Crnoj Gori. Strane su saglasne da daju doprinos promociji Austro-ugarskih utvrđenja u Crnoj Gori i pruže podršku integrisanom pristupu zaštiti kulturne baštine na regionalnom, evropskom i međunarodnom nivou, kao i da učestvuju u kreiranju zajedničke prekogranične zaštite na ovim lokalitetima.

FINANSIJSKE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 17

Program saradnje ne isključuje druge oblike saradnje, o kojima su se Strane već dogovorile, ili će se dogovoriti u budućnosti.

Član 18

Uslovi razmjene umjetnika u okviru direktne saradnje će biti ustanovljeni sporazumima između institucija koje sarađuju.

Član 19

Odredbe ovog Programa će biti primjenjivane u skladu sa finansijskim mogućnostima Strana.

Član 20

U toku trajanja Programa, finansijski uslovi i troškovi Strana prilikom razmjena delegacija, posjeta eksperata i slično će biti dogovoreni između uključenih institucija u odvojenim sporazumima.

Član 21

Primjenjivaće se opšte pravilo da Strana koja šalje snosi troškove međunarodnog prevoza, a Strana koja prima snosi troškove unutrašnjeg prevoza, smještaja i obroka, osim ukoliko se uključene institucije ne sporazumiju drugačije. Opravdana medicinska pomoć može biti pružena u Strani koja prima u skladu sa važećim zdravstvenim osiguranjem i propisima dvije države.

Član 22

Organizacioni i finansijski uslovi organizacije izložbi će biti usaglašeni od strane uključenih institucija u skladu sa međunarodnom praksom.

Član 23

Uslovi učešća na međunarodnim festivalima koji se organizuju u Stranama učesnicama će biti utvrđena u skladu sa pravilima datog festivala.

Član 24

Strana koja šalje poziv na međunarodni festival, sastanak, takmičenje ili konferenciju ima obavezu da obavijesti drugu Stranu o svim finansijskim uslovima učešća na datom događaju.

Član 25

Ovaj Program stupa na snagu danom potpisivanja i važi do 31. decembra 2021. godine. Bilo koja Strana može okončati Program u pisanoj formi. U tom slučaju, Program prestaje da važi šest mjeseci nakon primanja obavještenja o prekidu.

Izmjene Programa mogu biti izvršene na osnovu pisane saglasnosti obje Strane.

U slučaju prekida Programa, njegove odredbe će važiti za sve započete projekte i programe, dok god oni traju.

Bilo koje razlike u mišljenju u odnosu na primjenu ili tumačenje odredbi Programa će biti prevaziđene putem konsultacija dvije Strane.

Potpisano u _____, dana _____, u dva originala, na engleskom jeziku, pri čemu su oba jednako vjerodostojna.

**ZA MINISTARSTVO KULTURE
RESURSA**

CRNE GORE

ZA MINISTARSTVO LJUDSKIH

MAĐARSKE

CULTURAL COOPERATION PROGRAMME BETWEEN THE MINISTRY OF CULTURE OF MONTENEGRO AND THE MINISTRY OF HUMAN CAPACITIES OF HUNGARY FOR 2019–2021

The Ministry of Culture of Montenegro and the Ministry of Human Capacities of Hungary (hereinafter: the Parties), with the intention of further strengthening the traditional friendship and understanding between the two countries and their citizens with the special means of cultural cooperation;

Based on the Agreement between the Government of Montenegro and the Government of Hungary on Cooperation in the fields of Education, Culture, Sports and Youth signed on 27 January 2017 in Budapest;

Seeking to join the integration process and thus contribute to the enrichment of our common European culture, by way of cooperation according to the objectives and principles laid down in international agreements signed by the two countries;

Have agreed as follows:

Article 1

The Parties shall maintain the existing forms of cultural exchange, create favourable conditions for the establishment of new relations and seek to make sure that as many people as possible in their own country can get acquainted with the most valuable creations and results of the arts and culture of the other country.

Article 2

The Parties – with the participation of the competent ministry from the Hungarian side – shall support the development of direct cooperation in all areas of culture, including arts, cultural activities and cultural heritage. They will facilitate the participation of artists, professionals, ensembles, soloists and observers in major events organised in both countries, and in international festivals and contests. They will encourage cooperation between cultural and art institutions, artists and professional associations, organisations and federations of art professionals, based on direct agreements between their institutions.

Article 3

The Parties shall encourage the exchange of artists and art ensembles on commercial basis, mediated by managers' offices or based on direct relations. They will facilitate the development of relations in the area of the protection of copyrights and rights related to copyrights.

Article 4

The Parties shall mutually inform each other about major cultural and art events organised in their countries and about international events. They shall mutually promote the participation of artists in international exhibitions of fine arts, applied arts and photography, as well as in architectural exhibitions related to intangible and tangible cultural heritage, as well as music, dance, film and theatre festivals. They will mutually invite their experts into juries, and promote the participation of observers in major international cultural events.

PERFORMING ARTS

Article 5

The Parties support the establishment of direct relations to improve cooperation in the fields of music, dance, film and theatre. They will promote the mutual visits of opera, ballet, contemporary dance, folklore and theatre ensembles, bands and other performing groups and soloists, the invitation of visiting conductors, choreographers and directors, according to the direct agreements between the involved institutions or through managers.

The Hungarian Party draws the Montenegrin Party's attention to the following events in Hungary, and, if required, shall supply detailed information on them:

- Buso Festival, Mohács (February)
- Budapest Dance Festival, Budapest (April)
- International Book Festival, Budapest (May)
- Hungarian Dance Festival, Győr (June)
- Dance Festival, Veszprém (May)
- National Theatre Meeting, Pécs (June)
- Festival of Hungarian Theatres, Kisvárd (June)
- THEALTER – International Festival of Free Theatres, Szeged (July)
- International Equestrian Days, Hortobágy (July)
- Debrecen Jazz Days, Debrecen (June)
- International Children's and Youth Theatre ASSITEJ Biennial, Kaposvár (May, every second year)
- International Puppet Festival for Adults, Pécs (June, every third year)
- Flower Carnival, Debrecen (August)
- Sziget Festival, Budapest (August)
- Meeting of Hungarian Puppet Theatres, Kecskemét (September, every second year)
- International Music Contests, Budapest (a different genre every year)
- Old Music Days (June)

- International Bartók Seminar and Festival, Szombathely (July)
- Kodály Seminar, Kecskemét (July–August)
- Budapest Spring Festival, Budapest (March)
- Contemporary Music Festival (October)
- Jr. István Horváth International Theatre Festival (June, every second year)
- Summerfest International Folklore Festival and Folk Art Fair, Százhalombatta
- Festival Of Folk Arts, Budapest (August)
- International Textile Art Triennial, Budapest (February – March)
- International Bartók Seminar and Festival, Szombathely
- “Végvári vigasságok”, Historical Festival and Siege Games, Eger

The Montenegrin Party offers the following festivals to the Hungarian Party:

Film and Theatre

- Underhill Festival - international festival of feature documentary film (June)
- Festival of Mediterranean Theatre Purgatorije, Tivat (July/August)
- Montenegro Film Festival, Herceg Novi - selection of documentary, feature and student films and the presentation of successful achievements of European festivals ¹ (August)
- Kotor Festival of Theatre for Children (Summer)
- Podgorica film festival, regional and world production (September)
- Festival of International Alternative Theatre, Podgorica (September)
- International Festival of Puppet Shows, Podgorica (September)
- Montenegro film forum - current issues in film industry (in cooperation with Film Centre of Montenegro) (December)

Music and Dance

- A Tempo festival (March/April)
- International festival of art music “Esspresivo” in Cetinje (Summer)
- International Festival of Folklore in Cetinje (Summer)
- International Festival of Klapa in Perast, Kotor (Summer)
- International Festival of Tambura Orchestra in Bijelo Polje (August)
- Lake Fest in Nikšić (August)
- Music festival Bedem fest (September)
- International Nikšić Guitar Festival (October)

Literature

- Literary Festival “Ratkovics poetry night”² (September)

¹ Festival of special importance in Montenegro

Multimedia

- Festival “Barski ljetopis” (Summer)
- KotorArt festival³ (Summer)
- Festival “Grad Teatar” in Budva (Summer)

Article 6

The Parties shall encourage the performance of each other's plays and music – including the representative works of contemporary art – in the repertoire of their own performers and ensembles, according to the valid copyrights in their countries.

PUBLIC COLLECTIONS

Article 7

Based on mutual interest, the Parties shall support the cooperation of their national public collections, such as museums, libraries and archives, based on direct agreements between their institutions. In the framework of these agreements, publications, studies, experiences and technical skills will be exchanged.

LITERATURE, PUBLISHING AND TRANSLATION ACTIVITIES

Article 8

The Parties shall mutually inform each other on major literary events, book exhibitions and fairs in their countries, and shall invite litterateurs, publishers and experts of the other Party. The Parties shall mutually invite each other's publishers to the international book fairs held in the territories of their countries, and shall promote the participation in these fairs.

Article 9

The Parties shall encourage the translation of literary works and the publication and dissemination of a Hungarian-Montenegrin anthology composed of literary works from both countries, observing the copyrights in force.

² Festival of special importance in Montenegro

³ Festival of special importance in Montenegro

CINEMATIC ART

Article 10

In the area of cinematic art, the Parties shall support the direct cooperation between film institutions and artists' associations, exchange of experiences in the field of film production, and the mutual invitations to film days and film festivals. Each Party will examine the possibility of organising a retrospective film presentation during the term of the Cooperation Programme.

FINE ARTS, ARTS TRAINING

Article 11

The Hungarian Party draws the attention of the Montenegrin Centre for Contemporary Art to the Hungarian contemporary arts related activities of the Ludwig Museum. For the purpose of exchanging experience, the details of the cooperation between the Parties shall be settled in a separate agreement by the institutions concerned.

Article 12

The Parties shall support the cooperation between art institutions, associations, non-governmental art organisations and creative colonies. The Parties shall encourage the organisation of exhibitions of fine arts, applied arts and photography in the capitals and bigger regions of the two countries.

COMMUNITY CULTURE

Article 13

In order to mutually extend amateur art training, public education, adult training and the dissemination of knowledge, and to extend the knowledge of the other country, the Parties shall encourage their own amateur acting companies and artists to participate in art camps and trainings in the other country.

Article 14

The Parties shall encourage cooperation in the area of children's art activities, promote the establishment of relations between national and regional children's art associations and federations, and send invitations to international children performers' festivals, drawing contests and exhibitions.

CREATIVE INDUSTRIES

Article 15

The Parties shall strongly support cooperation in the field of creative industries, with special emphasis on direct exchange between artists and cultural entrepreneurs. The Parties also encourage possibilities for exchange of creative industries products and common participation on art markets and similar events.

CULTURAL HERITAGE

Article 16

The Parties – with the participation of the competent ministry from the Hungarian side – agree to cooperate on the protection and preservation of cultural heritage, with the special emphasis on Austro-Hungarian fortifications in Montenegro. The Parties agree to contribute to the promotion of Austro-Hungarian fortifications in Montenegro, and to support the integrated protection of the cultural heritage concept at regional, European and international level, and participate in the elaboration of joint cross-border protection of these sites.

FINANCIAL AND CLOSING PROVISIONS

Article 17

This Cooperation Programme does not exclude other forms of cooperation, on which the Parties agreed before, or will agree in the future.

Article 18

Conditions of exchanging persons within the framework of the direct cooperation will be stipulated in agreements between the cooperating institutions.

Article 19

The provisions of this Cooperation Programme shall be implemented by considering the financial possibilities of the Parties.

Article 20

In the course of performing this Cooperation Programme, in the exchange of delegations, and in the case of experts' and other persons' visits, the terms and the financing issues will be agreed by the affected institutions in separate agreements.

The costs related to the given delegation and the parties bearing the costs will be defined by the Parties within the framework of the relevant agreement.

Article 21

As a main rule, the costs related to international travel shall be borne by the sending Party, while the domestic transfer, the accommodation and the meals in the receiving country will be financed by the receiving Party, but the affected institutions may divert from this in their direct agreements. Any justified medical care in the receiving country may be used with a valid health insurance, according to the regulations of the two countries.

Article 22

The organisational and financial terms of sending and receiving exhibitions will be agreed by the organising exhibition institutions according to the established international practice.

Article 23

The conditions of the participation in international festivals to be organised in the Parties' countries will be specified in the rules of the given festival.

Article 24

When sending an invitation to an international festival, meeting, contest or conference, the inviting Party shall inform the other Party on all financial terms of participation.

Article 25

This Cooperation Programme shall enter into force on the day of its signing, and shall stay in force until 31 December 2021. The Cooperation Programme may be terminated by either of the Parties in written form. In this case, the Cooperation Programme expires six months after receiving the notification about its termination.

This Cooperation Programme may be amended with the mutual written consent of the Parties.

In case of termination of this Cooperation Programme, its provisions shall still be applicable in practice for programmes and projects in progress until they are fully completed.

Any difference in opinions originating from the application or the provisions of the Cooperation Programme or from any interpretation problems shall be reconciled by the Parties through consultations.

Signed in _____, on _____, in two original copies, in English, both of which is equally authentic.

**FOR THE MINISTRY OF CULTURE OF
MONTENEGRO**

**FOR THE MINISTRY OF HUMAN CAPACITIES
OF HUNGARY**